

UCHWAŁA NR _____

RADY GMINY MICHAŁOWICE

z dnia __ października 2020 r.

w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Osłonowego „Gmina bez smogu” dla osób, które ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania wysokoemisyjnego na jeden z systemów niskoemisyjnych na lata 2021-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378) oraz art. 403 ust. 2, 4-6 w związku z art. 400a ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, 1378), Rada Gminy Michałowice uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Lokalny Program Osłonowy „Gmina bez smogu” dla osób, które ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania wysokoemisyjnego na jeden z systemów niskoemisyjnych na lata 2021-2023, w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Michałowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku i wymaga ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Lokalny Program Osłonowy „Gmina bez smogu” dla osób, które ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania wysokoemisyjnego na jeden z systemów niskoemisyjnych na lata 2021-2023

**Rozdział 1.
Przepisy ogólne i zasady Programu**

§ 1. 1. Przyjmuje się lokalny program pomocy społecznej o nazwie Lokalny Program Osłonowy „Gmina bez smogu” dla osób, które ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania wysokoemisyjnego na jeden z systemów niskoemisyjnych, dalej zwany LPO lub Programem.

2. Program kierowany jest do mieszkańców Gminy Michałowice, którzy ponoszą zwiększone koszty na ogrzewanie budynku lub lokalu mieszkalnego związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania na jeden z systemów niskoemisyjnych. **Celem programu jest zachęcenie mieszkańców do wymiany pieców na jeden z systemów ograniczających niską emisję.**

§ 2. Pomoc w ramach programu ma postać dotacji udzielanej przez Gminę Michałowice na cele związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną, o której mowa w art. 400a ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, 1378).

§ 3. Ilekroć w uchwale jest mowa o:

- 1) liczbie członków gospodarstwa (LC) - należy przez to rozumieć liczbę członków gospodarstwa domowego
- 2) lokalu - należy przez to zrozumieć lokal służyący do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1182, z późn. zm.), a także część mieszkalną domu jednorodzinnego;
- 3) liczba wszystkich osób (LW) - należy przez to rozumieć liczbę wszystkich osób zamieszkujących w lokalu;
- 4) trwałą zmianę systemu ogrzewania - należy przez to rozumieć trwałą zmianę systemu ogrzewania opartego o system o wysokiej emisji polegającą na zlikwidowaniu wszystkich instalacji i montażu w ramach lokalu systemu niskoemisyjnego;
- 5) systemie niskoemisyjnym - należy przez to rozumieć jeden z wymienionych systemów ogrzewania będący trwałym wyposażeniem lokalu powodujący emisję stosunkowo niedużej ilości szkodliwych gazów, w szczególności:
 - a) kotły gazowe,
 - b) piece zasilane prądem elektrycznym,
 - c) kotły na lekki olej opałowy.
- 6) wartość X - należy przez to rozumieć określoną w sposób zryczałtowany w skali roku kalendarzowego kwotę stanowiącą różnicę pomiędzy kosztami ogrzewania 1 m² powierzchni lokalu ogrzewanego paliwem opartym o system o wysokiej emisji, a

kosztami ogrzewania lokalu jednym z systemów niskoemisyjnych, której wysokość wskazana jest w załączniku do niniejszego Programu.

- 7) MWP - należy przez to rozumieć maksymalną wysokość pomocy raz na półrocze, przysługującą w zależności od spełnianego kryterium dochodowego przez osobę samotnie gospodarującą/gospodarstwo wieloosobowe;
- 8) półroczu - należy przez to rozumieć okres od stycznia do czerwca oraz od lipca do grudnia.
- 9) Programie PONE lub PONE - należy przez to rozumieć Program Ograniczenia Niskiej Emisji (PONE) dla Gminy Michałowice, przyjęty Uchwałą Nr V/49/2019 Rady Gminy Michałowice dnia 15 lutego 2019 r.

§ 4. Program będzie realizowany przez Gminę Michałowice w okresie od 1 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2023 roku.

Rozdział 2.

Przesłanki do uzyskania pomocy

§ 5. 1. Pomoc, o której mowa w § 4 udzielana będzie osobom, które

- 1) faktycznie zamieszkują w budynku lub lokalu mieszkalnym na terenie Gminy Michałowice w rozumieniu z art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie praw lokatorów, służący do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych, w którym nastąpiła trwała zmiana systemu ogrzewania węglowego na ogrzewanie gazowe, elektryczne lub olejowe, na podstawie jednego z poniższych warunków
 - a) są właścicielem budynku lub lokalu mieszkalnego,
 - b) są użytkownikiem budynku lub lokalu mieszkalnego na podstawie umowy z właścicielem, a także bezpośrednio ponoszą koszty ogrzewania budynku lub lokalu mieszkalnego
 - c) są najemcą budynku lub lokalu mieszkalnego.
- 2) dokonali nie wcześniej niż z dniem 1 lipca 2018 roku trwałej likwidacji systemu ogrzewania węglowego na ogrzewanie gazowe, elektryczne lub olejowe zgodnie z wymaganiami i normami instalacji lub urządzeń wskazanych w uchwale nr 162/17 z dnia 24 października 2017 r. Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa mazowieckiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego poz. nr 9600). Likwidacja instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych o dużej emisji, musi być całkowita, tzn. w przypadku kotłów musi nastąpić odcięcie ich od przewodów kominowych i instalacji c.o. oraz usunięcie z budynku, w którym się znajdowały, a w przypadku pieców ich wyburzenie. Z obowiązku trwałej likwidacji systemu ogrzewania węglowego na ogrzewanie gazowe, elektryczne lub olejowe wyłączone są te instalacje:
 - a) które podlegają trwałemu unieruchomieniu, z uwagi na szczególną ochronę Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
 - b) z uwag na zamontowanie w nich systemu o niewielkiej emisji i jednoczesnym wykluczeniu korzystania z systemu o dużej emisji,
 - c) gdy ich likwidacja naruszałaby konstrukcję ściany budynku lub powodowałoby to konieczność wznoszenia nowych ścian i nowego podziału pomieszczeń.
- 3) dochód nie przekracza kryterium dochodowego określonego w niniejszym programie.

2. Wsparcie nie dotyczy osób zamieszkujących lokale o innym przeznaczeniu, w szczególności pomieszczenia przeznaczone do krótkotrwałego pobytu osób, w szczególności znajdujące się w budynkach internatów, burs, pensjonatów, hoteli, domów wypoczynkowych lub w innych budynkach służących do celów turystycznych lub wypoczynkowych.

3. Wsparcie nie może być przyznane na lokale zajęte pod działalność gospodarczą, w tym działalność w zakresie rolnictwa lub rybołówstwa oraz lokale wykorzystywane sezonowo, np. domki letniskowe oraz budynki w budowie.

§ 6. Wysokość pomocy ustalana jest z uwzględnieniem dochodów osób ubiegających się o pomoc, powierzchni faktycznej budynku lub lokalu mieszkalnego oraz dokonanej zmiany systemu ogrzewania.

Rozdział 3. Zasady obliczania wysokości pomocy

§ 7. 1. O pomoc ubiegać mogą się osoby, których dochód nie przekracza:

- 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej 550% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2019 poz. 1507 z późn. zm.), tj. kwoty 3855,50 zł netto
- 2) w przypadku gospodarstwa wieloosobowego 500% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2019 poz. 1507 z późn. zm.), tj. 2640,00 zł netto na osobę w rodzinie.

2. Od dochodu odlicza się kwoty alimentów świadczonych na rzecz innych osób. Dotacja przysługuje Wnioskodawcy którego dochód nie przekracza poziomu netto z miesiąca poprzedzającego wniosek o udzielenie pomocy (np. wynagrodzenie, renta, zasiłek pielęgnacyjny, dodatek mieszkaniowy).

3. Pomoc przyznawana jest dwa razy w roku.

4. Wysokość pomocy (P) w przypadku złożenia wniosku o pomoc w styczniu lub lipcu ustala się jako iloczyn powierzchni faktycznej (PF) oraz wartości X odpowiadającej zastosowanemu systemowi wysokoemisyjnemu dzielony przez 2 i oblicza się według wzoru: $P = (PF \times X)/2$.

5. W przypadku gdy wniosek o pomoc został złożony w trakcie półrocza, za wyjątkiem stycznia lub lipca, wysokość pomocy (P) jest ustalana proporcjonalnie do liczby miesięcy (M) przypadających w okresie od miesiąca, w którym złożono wniosek wraz z wymaganą dokumentacją, do ostatniego miesiąca danego półrocza i jest obliczana według wzoru: $P = (PN \times X)/12 \times M$, z zastrzeżeniem ust. 4 i § 7-9.

6. Jeżeli powierzchnia faktyczna lokalu jest większa niż 100 m², przy rozpatrywaniu wniosku uwzględnia się powierzchnię 100 m².

§ 8. 1. W przypadku, gdy w lokalu prowadzone jest więcej niż jedno gospodarstwo domowe, a tylko jedno gospodarstwo jest uprawnione do skorzystania z pomocy, pomoc przyznaje się tylko jednemu gospodarstwu domowemu.

2. Powierzchnię faktyczną dla gospodarstwa domowego ustala się, dzieląc liczbę wszystkich osób zamieszkujących w lokalu (LW) przez liczbę członków gospodarstwa (LC).

§ 9. Ustalenie wysokości pomocy z uwzględnieniem dochodu gospodarstwa domowego następuje na podstawie wartości określonych w poniższych tabelach:

1) gospodarstwo jednoosobowe:

Wysokość dochodu osoby:	Maksymalna Wysokość Pomocy (MWP) (P - określone zgodnie z § 6-8)
do 200% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej	P x 100%
powyżej 200% do 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej	P x 85%
powyżej 300% do 400% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej	P x 70%
powyżej 400% do 550% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej	P x 50%

2) gospodarstwo wieloosobowe

Wysokość dochodu rodziny:	Maksymalna Wysokość Pomocy (MWP) (P - określone zgodnie z § 6-8)
do 200% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie	P x 100%
powyżej 200% do 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie	P x 85%
powyżej 300% do 400% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie	P x 70%
powyżej 400% do 500% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie	P x 50%

Rozdział 4.

Postępowanie w sprawie udzielenia pomocy

§ 10. 1. Pomocy udziela się na wniosek. Wzór wniosku zostanie określony w zarządzeniu Wójta Gminy wydanym po przyjęciu niniejszego programu. Składając wniosek Wnioskodawca będzie składał niezbędne oświadczenia i zgodę na przetwarzanie danych osobowych przez Gminę Michałowice.

Wnioskodawca oświadczać będzie również, że znany jest mu fakt, iż treść umowy, która będzie zawierana z Gminą, w szczególności przedmiot umowy, wysokość dotacji, oraz imię i nazwisko Wnioskodawcy stanowią będą informację publiczną w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, która podlega udostępnieniu w trybie przedmiotowej ustawy, jak również, iż dane o zawartej umowie publikowane będą w rejestrze umów na stronie BIP Urzędu Gminy Michałowice.

2. Do wniosku załącza się

- 1) dokument potwierdzający tytuł prawny do zajmowanego lokalu, określający prawo własności, współwłasności, użytkowania wieczystego, dzierżawy, najmu, trwałego zarządu, w szczególności odpis z księgi wieczystej oraz oświadczenie o wysokości dochodu (zaświadczenie z pracy, odcinek renty) wraz z informacją, że rodzina składa się z wymienionych osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty mają mieć charakter aktualny i składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej przewidzianej w art. 233 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 1444, 1517),
- 2) dokument potwierdzający wielkość powierzchni faktycznej lokalu mieszkalnego, a w przypadku budynków mieszkalnych jednorodzinnych w razie braku takiego dokumentu – oświadczenie wnioskodawcy o wielkości powierzchni faktycznej,
- 3) oświadczenie wnioskodawcy o likwidacji źródła ciepła opartego na paliwie stałym,
- 4) dokumenty, o których mowa w art. 107 ust. 5b pkt 4, 7, 8, 11, 17, 18 i 19 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, potwierdzające wysokość dochodu osoby lub rodziny ustalonego zgodnie z art. 8 ust. 3 – 13 tej ustawy.

3. Wniosek wraz z załącznikami składa się w biurze podawczym Urzędu Gminy Michałowice.

4. Wzór wniosku zostanie określony w formie zarządzenia przez Wójta Gminy Michałowice.

§ 11. W przypadku, gdy wnioskodawca otrzymał uprzednio pomoc w ramach Programu i składa wniosek o pomoc na kolejne półrocze lub jego część, nie stosuje się § 10 ust. 2, pod warunkiem, że wnioskodawca złoży oświadczenie, iż informacje wynikające z uprzednio złożonych dokumentów oraz stany faktyczne lub prawne, których te dokumenty dotyczą, nie uległy zmianie. Nie dotyczy to informacji oraz stanów faktycznych lub prawnych zawartych w dokumentach, których termin ważności upłynął zgodnie z przepisami regulującymi ich wydawanie.

§ 12. W przypadku przeprowadzenia zmiany systemu ogrzewania w ramach programu dotacji celowej z budżetu Gminy Michałowice w ramach prowadzonej polityki ograniczenia niskiej emisji i ochrony powietrza, polegającej na trwałej zmianie ogrzewania węglowego na ogrzewanie gazowe (proekologiczne) Referat Ochrony Środowiska Urzędu Gminy Michałowice, dokonuje potwierdzenia tego faktu na podstawie posiadanej dokumentacji.

§ 13. 1. W przypadku złożenia wniosku nieprawidłowo wypełnionego lub bez wymaganych załączników Gmina wzywa w formie pisemnej Wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia doręczenia wezwania, chyba że zachodzą niebudzące wątpliwości przesłanki nieprzyznania pomocy. Jeżeli Wniosek o udzielenie dotacji jest niekompletny, Wnioskodawca zostanie wezwany do jego uzupełnienia w terminie 14 dni od daty doręczenia wezwania. Jeżeli w wyznaczonym terminie Wnioskodawca nie uzupełnił braków w złożonym Wniosku, Wniosek zostaje odrzucony. Ponowne ubieganie się o dotację celową wymaga złożenia kompletnego pod względem zawartości Wniosku. W sytuacji, w której przekroczenie terminu nastąpi bez winy Wnioskodawcy, dopuszcza się przywrócenie tego terminu, jeżeli Wnioskodawca uprawdopodobni, że jego niedochowanie nastąpiło bez jego winy. Prośbę o przywrócenie terminu należy wnieść w ciągu siedmiu dni od dnia ustania przyczyny uchybienia terminu. Jednocześnie z wniesieniem prośby należy dopełnić czynności, dla której określony był termin.

2. Gmina wzywa Wnioskodawcę do zawarcia umowy w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku lub informuje pisemnie Wnioskodawcę o odmowie przyznania pomocy, w przypadku

gdy nie są spełnione warunki jej przyznania. Wzór umowy zostanie określony w formie zarządzenia Wójta Gminy Michałowice.

3. Pomoc jest realizowana przelewem na rachunek bankowy Wnioskodawcy wskazany we wniosku.

§ 14. Pomoc przyznawana jest do wysokości limitu środków ustalanych corocznie w uchwale budżetowej Gminy Michałowice.

Rozdział 5.

Zasady kontroli trwałości inwestycji

§ 15. 1. Wnioskodawca zobowiązany jest do zapewnienia trwałości zmiany systemu ogrzewania w okresie co najmniej 3 lat od dnia wypłaty pomocy.

2. Wnioskodawca zobowiązany jest w okresie 3 lat od otrzymania pomocy do umożliwienia przedstawicielom Gminy Michałowice lub innym podmiotom upoważnionym przez Gminę Michałowice do:

- 1) kontroli i wizyt w miejscu realizacji zmiany systemu ogrzewania,
- 2) obecności i uczestnictwa osobistego podczas takiej wizyty lub kontroli
- 3) udostępniania uprawnionym podmiotom informacji niezbędnych do monitorowania i ewaluacji Programu.

§ 16. W przypadku ustalenia, że osoba objęta pomocą, nadal ogrzewa lokal z wykorzystaniem systemu wysokoemisyjnego, pomoc podlega zwrotowi, jako nienależnie pobrane świadczenie ustalone zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

§ 17. 1. Przyznana pomoc podlega zwrotowi w całości lub w części wraz z odsetkami naliczonymi jak dla zaległości podatkowych, na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych, w przypadku wystąpienia okoliczności określonych w art. 252 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 869, 1622, 1649, 2020, z 2020 r. poz. 284, 374, 568, 695, 1175) w przypadku wykorzystania pomocy niezgodnie z przeznaczeniem lub pobrania pomocy nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

2. Termin zwrotu udzielonej pomocy stosownie do ustawy o finansach publicznych wynosi 15 dni, licząc od dnia stwierdzenia okoliczności o której mowa w pkt 1.

Rozdział 6.

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 18. 1. Program realizowany jest z dochodów własnych Gminy Michałowice.

2. Podmiotem realizującym Programu jest Referat Ochrony Środowiska Urząd Gminy Michałowice.

3. Środki pieniężne stanowiące łączną kwotę na realizację programu na dany rok są ustalane każdorazowo w uchwale budżetowej Gminy Michałowice.

Załącznik

do Lokalnego Programu Osłonowego „Gmina bez smogu” – Kwoty różnicy w stosunku do kosztów ogrzewania 1 m² powierzchni lokalu paliwem stałym, a kosztami ogrzewania lokalu jednym z systemów niskoemisyjnych

Kwota różnicy pomiędzy kosztami ogrzewania 1 m² powierzchni lokalu w ramach systemu wysokoemisyjnego, a kosztami ogrzewania lokalu jednym z systemów niskoemisyjnych tj. wartość X wynosi odpowiednio:

- 8,41 zł - dla ogrzewania gazem ziemnym
- 21,29 zł - dla ogrzewania gazem płynnym LPG
- 33,10 zł - dla ogrzewania olejem opałowym
- 54,64 zł – dla ogrzewania elektrycznego

UZASADNIENIE

WYJAŚNIENIE POTRZEBY I CEL PRZYJĘCIA PROGRAMU

Przyjmowany Lokalny Program Osłonowy „Gmina bez smogu”, dla osób, które ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania wysokoemisyjnego na jeden z systemów niskoemisyjnych na lata 2020-2023 stanowi działanie mające charakter pomocy doraźnej dla mieszkańców Gminy Michałowice. Trwała zmiana systemu ogrzewania może wiązać się ze zwiększeniem kosztów ogrzewania budynku/lokalu. **Program ma celu poprawę jakości powietrza poprzez motywowanie mieszkańców Gminy Michałowice do trwałej wymiany piecy. Rekompensować ma bowiem zwiększone koszty opłat związanych ze zmianą systemu ogrzewania. Program ma docelowo wpłynąć na zdrowotność mieszkańców Gminy Michałowice. Program skierowany jest do osób, które zmieniły od 1 lipca 2018 roku system ogrzewania na bardziej ekologiczny lub planują taką inwestycję.**

Wysokość pomocy ustalana będzie w zależności od dochodów osób ubiegających się o pomoc i powierzchni budynku oraz dokonanej zmiany systemu ogrzewania. Pomoc obejmować będzie dofinansowanie zwiększonych kosztów ogrzewania od miesiąca złożenia wniosku do grudnia. Pomoc będzie przyznawana dwa razy w roku.

Program stanowić ma działanie uzupełniające do innych działań prowadzonych przez Gminę Michałowice na rzecz zmniejszenia intensywnej emisji. Uchwałą nr V/49/2019 Rady Gminy Michałowice z dnia 15 lutego 2019 r. przyjęty został Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Michałowice. Instrumentem pomocnym do wykonania założeń opracowanego Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Michałowice były przyjęte do realizacji zasady udzielania dotacji celowej ze środków budżetu gminy w ramach prowadzonej przez Gminę Michałowice polityki ograniczenia niskiej emisji i ochrony powietrza, polegającej na trwałej zmianie ogrzewania węglowego na ogrzewanie gazowe (proekologiczne) przyjęte Uchwałą nr XXX/380/2018 Rady Gminy Michałowice z dnia 15 lutego 2018 r. W ramach innych działań w zakresie ochrony powietrza, przeprowadzane były także akcje społeczne, działania edukacyjne i informacyjne.

W ciągu dotychczasowego okresu funkcjonowania programów dotacji celowej ze środków Gminy Michałowice na wymianę piecy węglowych na gazowe (proekologiczne) dokonano wymiany 97 pieców węglowych, z czego w 2018 roku 41, natomiast w 2019 r. 56. Do połowy bieżącego 2020 roku złożono 40 wniosków, a podpisano 28 umów, z czego jedynie 4 mają zakończony proces inwestycyjny. Dynamika składania wniosków o wymianę pieca spadła w roku 2020, nawet pomimo szeroko prowadzonej akcji informacyjnej. Doświadczenia dotychczasowych programów dotacyjnych zamiany ogrzewania węglowego na ogrzewanie gazowe (proekologiczne) w ramach prowadzonej polityki ograniczenia niskiej emisji i ochrony powietrza, wskazały na zasadność opracowania programu pomocowego skierowane do mniej zamożnych mieszkańców Gminy Michałowice, którzy będą ponosić znaczne koszty związane z dostosowaniem systemu ogrzewania na niskoemisyjny. Jednym z celów programu jest właśnie zachęcenie mniej zamożnych mieszkańców do wymiany pieca.

Podobne programy osłonowe funkcjonują przykładowo, w **Warszawie** tj. pilotażowy program osłonowy m.st. Warszawy „Zielone wsparcie”, którego realizacja została przedłużona do końca 2020 roku uchwałą nr XI/221/2019 z dnia 11 kwietnia 2019 r. oraz we **Wrocławiu** uchwałą nr LIX/1375/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 5 lipca 2018 r. w sprawie lokalnego programu

pomocy społecznej o nazwie Lokalny Program Osłony dla osób, które ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów niskoemisyjnych.

Prace nad programem zostały podjęte w związku z Uchwałą nr 162/17 z dnia 24 października 2017 r. Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie przyjęcia tzw. uchwały antysmogowej wprowadzającej na obszarze województwa mazowieckiego ograniczenia i zakazu w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Uchwałę opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego z 27 października 2017 r. poz. nr 9600. **Z dniem 1 lipca 2018 r. weszły w życie podstawowe obostrzenia a pozostałe wskazane w uchwale Samorządu Województwa wejdą w życie od stycznia 2023 roku i stycznia 2028 roku. Uchwała antysmogowa dla Mazowsza przede wszystkim wskazuje rodzaje pieców, które mogą być stosowane, a których używanie zostanie ograniczone. Ściśle określa parametry instalacji grzewczych, a także rodzaje spalanych w nich paliw.** Od 1 lipca 2018 roku wszedł zakaz stosowania wskazanych w uchwale antysmogowej paliw, w szczególności zakazując używania:

- mułów i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
- węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,
- węgla kamiennego w postaci sypkiej o uziarnieniu 0-3 mm,
- paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20 proc. (np. mokrego drewna).

Kupując opał mamy prawo prosić o certyfikaty lub inne dokumenty potwierdzające odpowiednie parametry zakupionego towaru. Co ważne zakup powinien mieć dowód sprzedaży (paragon lub fakturę). Ten dokument będzie dowodem w trakcie przeprowadzania ewentualnych kontroli jakości stosowanych paliw. **Naruszenie przepisów uchwały może być ukarane mandatem 500 zł lub grzywną do 5000 zł.**

Wojewódzka uchwała „antysmogowa” jako akt prawa miejscowego wprowadza ograniczenia lub zakazy w zakresie stosowania do ogrzewania lub zakazy w zakresie stosowania do ogrzewania paliwa oraz użytkowanych instalacji do ogrzewania oraz przygotowania posiłków i ciepłej wody użytkowej. W związku ze stopniowym wprowadzaniem zakazu stosowania paliw stałych powstaje obowiązek dokonywania wymiany pieców na systemy niskoemisyjne co wiąże się często ze zwiększeniem kosztów na ogrzewanie ponoszonych przez poszczególne gospodarstwa domowe. **Obowiązek ten dotyczy szczególnie osoby mniej zamożne. W tej grupie są osoby, które właśnie z powodu obaw o zwiększone koszty nie podjęła dotychczas decyzji o wymianie pieca. Bezwzględna taka konieczność nastąpi dopiero w roku 2023.**

Zgodnie z przepisami uchwały antysmogowej użytkownicy kotłów na węgiel lub drewno, czyli tzw. kopciuchów, które nie spełniają wymogów dla klas 3, 4 lub 5 według normy PN-EN 303-5:2012, **muszą wymienić je do końca 2022 r.** na kocioł zgodny z wymogami uchwały antysmogowej.

Ponadto użytkownicy kotłów na węgiel lub drewno klasy 3 lub 4 muszą wymienić je do końca 2027 r. na kotły zgodne z wymogami uchwały antysmogowej, użytkownicy kotłów klasy 5 będą mogli z nich korzystać do końca ich żywotności, a posiadacze kominków będą musieli wymienić je do końca 2022 r. na takie, które spełniają wymogi określone w uchwale antysmogowej lub wyposażyć je w urządzenie ograniczające emisję pyłu do wartości określonych w ww. uchwale antysmogowej.

Zasadne jest zatem przyjęcie Programu osłonowego, który będzie realizował dwa główne cele. Pierwszy z nich to wsparcie finansowe grupy odbiorców energii cieplnej ponoszących zwiększone koszty grzewcze wynikające z dokonanej już trwałej zmiany systemu ogrzewania. Drugi z celów to **zachęcenie kolejnych mieszkańców gminy Michałowice do dokonania trwałej zmiany systemu ogrzewania jak najszybciej**. Planuje się, że osoby najbardziej zagrożone zostaną w pełni zabezpieczone przed negatywnymi skutkami ekonomicznymi konieczności wymiany systemu ogrzewania zgodnie z normami określonymi w uchwale antysmogowej Sejmiku Województwa Mazowieckiego.

ZAKRES WSPARCIA PRZEWIDZIANY W RAMACH PROGRAMU

Program spowodować ma, że mieszkańcy Gminy Michałowice o dochodach do 550% kryterium dochodowego w przypadku gospodarstwa jednoosobowego oraz 500% kryterium dochodowego w przypadku gospodarstwa wieloosobowego będą mogli otrzymać wsparcie ze środków własnych Gminy Michałowice. Osoby te nie będą zatem ponosić tak znacznych kosztów związanych z dostosowaniem systemu ogrzewania na niskoemisyjny. Na dzień podejmowania uchwały, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej od 1 października 2018 obowiązują następujące kwoty kryteriów dochodowych z pomocy społecznej:

- a) dla osoby samotnie gospodarującej – 701 zł,
- b) dla osoby w rodzinie – 528 zł.

Informacyjnie należy wskazać, że kryteria dochodowe dla świadczeń z pomocy społecznej podlegają weryfikacji co 3 lata. Kolejna będzie miała zatem miejsce w 2021 r. W związku z powyższym do programu będą się kwalifikować osoby o dochodzie nie przekraczającym kwoty (odpowiednio 550% w przypadku kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej; 500% w przypadku kryterium dochodowego na osobę w rodzinie):

- 1) 3855,50 zł – w przypadku osoby samotnie gospodarującej,
- 2) 2640,00 zł – w przypadku gospodarstwa wieloosobowego.

Zapotrzebowanie energetyczne do ogrzewania pomieszczenia mieszkalnego zależy od licznych czynników tj. przenikalności termicznej ścian i okien, wysokości pomieszczeń, położenia mieszkania, nawyków jego mieszkańców związanych z temperaturą komfortu termicznego i sposobu wietrzenia pomieszczeń. Dodatkowo na finalny wynik wpływać będzie jakość paliwa używanego do ogrzewania (kaloryczności), cena paliwa i koszt jego transportu oraz sprawność grzewcza zainstalowanych do ogrzewania lokalu urządzeń. Znaczenie będą mieć również czynniki atmosferyczne, przede wszystkim pora roku i spadek temperatury wymuszający naturalnie zwiększone zapotrzebowanie na ogrzanie lokalu.

Na podstawie danych z programu wymiany piecy za 2019 r. średnia powierzchnia domu gdzie wymieniano piec wynosił 131 m², przy koszcie wymiany 6689 zł, natomiast za 2020 r. 152 m², przy koszcie wymiany 7754 zł. Oznacza to, że można dokonać wymiany pieca za średnio 7 tys. zł.

Do analizy przyjęto koszt ogrzewania średniej wielkości metraż 100 m² domu wolnostojącego.

Źródło kosztów	Kalkulator	Kalkulator	Uśrednione wartości
----------------	------------	------------	---------------------

	http://vaillant-partner.pl/kalkulatory-online/kalkulator-kosztow-ogrzewania-domu-i-podgrzewania-cieplej-wody-uzytkowej/ dom ocieplony		http://www.cena-pradu.pl/ogrzewanie.html dom stary nieocieplony			
Paliwo	Średni koszt systemu grzewczego dla 100 m ²	Średni koszt systemu grzewczego 1 m ²	Średni koszt systemu grzewczego dla 100 m ²	Średni koszt systemu grzewczego 1 m ²	Średni koszt systemu grzewczego dla 100 m ²	Średni koszt systemu grzewczego 1 m ²
Gaz ziemny	3184 zł	31,84 zł	4204 zł	42,04 zł	3694 zł	36,94 zł
Gaz płynny LPG (Kocioł kondensacyjny)	5154 zł	51,54 zł	4810 zł	48,10 zł	4982 zł	49,82 zł
Olej opałowy (Kocioł niskotemperaturowy)	5538 zł	55,38 zł	6788 zł	67,88 zł	6163 zł	61,63 zł
Energia elektryczna (pompa ciepła)	1409 zł	14,09 zł	3100 zł	31,00 zł	2254 zł	22,54 zł
Energia elektryczna (Grzejniki elektryczne)	5726 zł	57,26 zł	10 909 zł	109,09 zł	8317 zł	83,17 zł
Węgiel	2853 zł	28,53 zł	3276 zł	32,76 zł	2853 zł	28,53 zł

Wyliczenie wysokości dopłaty będzie zależne od rodzaju zastosowanego ogrzewania niskoemisyjnego oraz powierzchni lokalu. Określenie wysokości pomocy (P) w ramach Programu zostanie oparte dodatkowo o wartość X stanowiącą różnicę kosztów pomiędzy ogrzewaniem węglowym (drewnem lub innym niesklasyfikowanym) (K_w) a innym proekologicznym paliwem (K_e) zgodnie z wzorem: $P = K_w - K_e$

Stawka dopłaty do 1m² rocznie wynika z różnicy kosztu ogrzewania 1m² jednym z systemów proekologicznych do kosztu ogrzewania węglowego.

Paliwo	Średnia dopłata dla 100 m ²	Proponowana dopłata do 1 m ²
Gaz ziemny	841 zł	8,41 zł
Gaz płynny LPG	2129 zł	21,29 zł
Olej opałowy	3310 zł	33,10 zł
Energia elektryczna (grzejniki elektryczne)	5464 zł	54,64 zł
Energia elektryczna (pompa ciepła)	2254 zł – brak dopłaty	22,54 zł – brak dopłaty
Węgiel	<i>brak dopłaty</i>	<i>brak dopłaty</i>

WSKAZANIE KONSEKWENCJI DLA BUDŻETU GMINY

Gmina Michałowice charakteryzuje się zabudową ekstensywną. Na terenie Gminy występują w zasadzie dwa typy zabudowy mieszkaniowej, pierwszy obejmujący różne formy zabudowy jednorodzinnej, w tym w zorganizowanych osiedlach, oraz drugi niewielkie skupiska zabudowy wieloosobowe związane głównie z dotychczasowymi uspołecznionymi gospodarstwami rolnymi. Jedynie nieliczna grupa mieszkańców podłączona jest do energii cieplnej. Energia ciepła dostarczane jest do osiedla Ostoja, na którym występuje zabudowa niska, głównie w postaci domków jednorodzinnych, bliźniaków i szeregowców. Długość

nielicznej sieci ciepłowniczej doprowadzonej do odbiorców ciepła w Gminie Michałowice wynosi 4,3 km, z czego 2,4 km stanowi sieć przesyłowa i rozdzielcza, natomiast 1,9 km stanowią przyłącza do budynków.

Zgodnie ze danymi sprawozdawczymi z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Michałowice za 2018 rok z pomocy ośrodka udzielanej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej korzysta 170 rodzin tj. 343 osoby. W 2018 roku pomoc finansową otrzymało 148 rodzin, czyli 239 osób. Ze względu na sytuację materialną osoby te dotychczas nie korzystały z programu wymiany pieców. Jednym z powodów mogą być zwiększone koszty opłat za gaz lub olej, a także stan infrastruktury mieszkaniowej. **Zakłada się, że osoby te skorzystają z programu osłonowego jeśli dokonały lub dokonają wymiany pieca wysokoemisyjnego na niskoemisyjny np. korzystając z gminnego (lub innego) programu wymiany pieców. Uchwalenie programu osłonowego powinno być impulsem do wymiany pieca na niskoemisyjny.**

W ciągu ponad dwóch lat funkcjonowania programów dotacji celowej ze środków Gminy Michałowice na wymianę piecy węglowych na gazowe (proekologiczne) dokonano wymiany ponad 100 pieców węglowych. Przyjęto założenie, że część z mieszkańców o niższych dochodach (30%), którzy skorzystali z dotacji na wymianę piecy skorzysta z pomocy w ramach niniejszego Programu. Założono, że z programu rocznie zostanie złożonych nie więcej niż 30 wniosków obejmujących właśnie osoby o najniższych dochodach. Przyjęto planowane zwiększenie się zainteresowaniem w korzystaniu z Programu na poziomie 10% rocznie.

Dla określenia założeń dla budżetu Gminy Michałowice przyjęto założenie średniej wielkości świadczenia przewidzianego w ramach niniejszego Programu z tytułu zmiany ogrzewania na gaz ziemny, który jest najbardziej powszechną formą ogrzewania. Zastosowanie gazu ziemnego w indywidualnych gospodarstwach domowych jest jedną z najbardziej efektywnych metod ograniczania emisji zanieczyszczeń powietrza.

Przyjęto średnią wartość wniosku dla jednego wnioskodawcy w kwocie 2500 zł na rok. Taki poziom wniosku wynika z ograniczenia powierzchni faktycznej budynku lub lokalu mieszkalnego do którego przyznana będzie pomoc do maksymalnie 100 m².

Koszty dla budżetu Gminy Michałowice na lata 2021-2023 oszacowano na 247 500 zł.

Rok	szacowana liczba wniosków	kwota budżetu Gminy
2021	30	75 000 zł
2022	33	82 500 zł
2023	36	90 000 zł

OPIS KONSULTACJI ZAPISÓW PROGRAMU

Zgodnie z art. 403 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, do zadań własnych gmin należy finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie określonym w art. 400a ust. 1 pkt 2, 5, 8, 9, 15, 16, 21-25, 29, 31, 32 i 38-42 w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar, o których mowa w art. 402 ust. 4-6, stanowiących dochody budżetów gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazywaną do wojewódzkich funduszy. Art. 403 ust. 5 ww. ustawy wskazuje, że zasady udzielania dotacji celowej obejmujące w szczególności kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania oraz tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposób jej rozliczania określa odpowiednio rada

gminy albo rada powiatu w drodze uchwały. Udzielenie dotacji celowej następuje na podstawie umowy zawartej przez gminę lub powiat z podmiotami. W przypadku gdy dotacja stanowi pomoc publiczną lub pomoc de minimis jej udzielenie następuje z uwzględnieniem warunków dopuszczalności tej pomocy określonych w przepisach prawa Unii Europejskiej. Artykuł 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym zastrzega do wyłącznej kompetencji rady gminy stanowanie w innych sprawach zastrzeżonych do kompetencji rady gminy. Natomiast art. 40 ww. ustawy wskazuje, że na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy.

Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy oraz art. 12 ust 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 362, z 2019 r. poz. 730, 1063) Projekt LPO został skonsultowany z właściwych instytucjami. Projekt został przesłany do konsultacji UOKiK w przedmiocie uzgodnienia zapisów przewidujących udzielanie pomocy *de minimis*. Pismem z dnia 13 stycznia 2020 r. Prezes UOKiK uzgodnił projekt wskazując konieczność wprowadzenia zapisu uszczegółwiającego zasady udzielania pomocy publicznej przedsiębiorcom lub wprowadzenia zapisu wyraźnie wykluczającego możliwość ubiegania się o pomoc w odniesieniu do budynku lub lokalu mieszkalnego, w którym jest prowadzona działalność gospodarcza. Wprowadzenie takiego zapisu wykluczałoby bowiem konieczność stosowania przepisów o pomocy de minimis i uwzględnienia w treści uchwały i w programie. W wyniku uwzględnienia uwagi UOKiK wprowadzono do programu wyłączenie możliwości ubiegania się o pomoc w odniesieniu do budynku lub lokalu mieszkalnego, w którym jest prowadzona działalność gospodarcza.

Projekt został również wysłany do uzgodnienia do MRiRW w celu uzgodnienia przepisów przewidujących udzielanie pomocy które może być zaliczone do pomocy w zakresie pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie. Za pismem z dnia 8 stycznia 2020 r. zgłoszono uwagę do projektu. W ocenie MRiRW konieczne było dopisanie w § 5 ust. 1 zdania precyzującego, że lokale w ramach pomocy finansowej nie będą objęte działalnością gospodarczą, w tym działalnością w zakresie rolnictwa i rybołówstwa. Po wprowadzeniu zmiany projekt nie będzie stanowił programu pomocowego, o którym mowa w art. 7 ust. 3a ustawy o postępowaniu w sprawach pomocy publicznej. Uwagę wprowadzono.